

[Nøhr.]

positiv Forhandling og haft en saa heldig Haand, at man i denne Sag afventer en praktisk Løsning.

Dernæst vil jeg gerne gøre nogle Bemærkninger om en Sag, der ikke er af lokal Karakter, den angaar den højtærede Landbrugsminister og drejer sig om Udstykningen til Husmandsbrug. Mit Partis Ordfører under Finanslovdebatten, det ærde Medlem Hr. Steen, fremhævede med Rette Ønskeligheden af en fortsat Udstykning under Hensyntagen til de ændrede økonomiske og handelspolitiske Forhold, men der er i denne Forbindelse Grund til at kritisere et bestemt Forhold i den gældende Lov, der vanskeliggør en god Start for Nybyggerne, og som derfor efter min Mening snarest bør rettes. Jeg tænker paa den alt for ringe Størrelse af Byggelaanet. I § 16 i Lov Nr. 163 af 14. Maj 1934, der først skal til Revision i Samlingen 1936—37, er Byggelaanet for et Statshusmandsbrug fastsat til 8 000 Kr. og Jordkøbslaanet til 8 500 Kr. Det sidstnævnte Laan, altsaa Laanet til Jordkøb, havde tidligere været 7 500 Kr., men forhøjedes i 1934 med 1 000 Kr. med den Motivering, at Brugene skulde være større, for at Husmændene selv kunde avle saa meget som muligt af Foderstoffer i Stedet for at skulle indføre fra Udlandet. Byggelaanet rørte man imidlertid ikke ved; det blev fastsat til samme Beløb som Aaret i Forvejen, endskønt der allerede dengang klagedes over, at det var for lille. Det havde været naturligt, synes jeg, naar Jordarealet blev gjort større, at man samtidig havde gjort det muligt ogsaa i nogen Maade at lade Bygningerne følge med i denne Udvikling, saa der kunde blive Plads til den større Avl og noget større Besætning, der betingedes af det større Areal, men hertil blev der altsaa ikke taget Hensyn. Misforholdet viste sig hurtigt ved Lovens Administration ude i Amterne, og det forøgedes yderligere og i meget betydelig Grad ved en Fortsættelse af den Stigning i Byggeomkostningerne, som allerede var begyndt. Ifølge Indberetninger fra Jordlovsudvalgets tilsynsførende Arkitekter var den gennemsnitlige Byggeudgift for et Husmandsbrug i 1932 9 783 Kr. og i 1933 9 973 Kr., men for Aaret 1934 var Udgiften steget til 10 344 Kr., og for 1935 er den naaet op paa 10 554 Kr. Faktisk er det umuligt at opføre et Statshus med den fornødne Plads til Mennesker og Dyr og en rimelig Part af Avlen for de 8 000 Kr., som Laanesummen udgør. Haandværkerne, der skal opføre disse Huse paa den foreskrevne Maade,

tjener ingenlunde for meget derved, de maa se sig godt for, hvis de skal faa en rimelig Dagløn ud af det; om Tariffbetaling bliver der ikke Tale. Men selv om Haandværkerne bygger særdeles billigt, slaar de 8 000 Kr. ikke til. Situationen er efterhaanden blevet den, at den unge Mand, der skal starte som Statshusmand under den nugældende Lovs Bestemmelser om Laanebeløbenes Størrelse, maa anvende et betydeligt Beløb af sine sammensparede Midler til Opførelsen af Bygningerne, ofte et Beløb paa 1 000 Kr. og derover. Har han saa ikke Penge nok til at skaffe sig den fornødne Besætning, Sædekorn, Kunstgødning det første Aar samt de nødvendige Redskaber, kører han naturligvis let i Staa, men det var jo ikke den Vej, vi skulde ud.

Skal vore Statshusmænd ved Starten begynde med Høstpantebrev, Kontraktdyr i Besætningen eller private Kautionslaan, er vi inde i en gal Skure. Samtidig er Priserne paa Heste, Svin og Køer gaaet stærkt i Vejret, hvilket naturligvis er en glædelig Udvikling, men for den unge Mand, som staar foran Starten, betyder det, at hans sammensparede Penge ikke rækker saa langt som for nogle Aar siden. Ogsaa denne Omstændighed maa derfor tages i Betragtning. Alt i alt er Forholdet dette, at den Mand, der skal starte som Statshusmand i Dag, maa være i Besiddelse af betydeligt flere Midler, end man almindeligvis forudsætter, hvis han da ikke skal risikere allerede i Starten at faa et Knæk, som han vanskeligt forvinder. Det lille Byggelaan har i væsentlig Grad bidraget til at forøge Vanskelighederne, og derfor bør det gøres større, det bør gøres mindst 1 000 Kr. større, da Loven ellers kun faar Betydning for Børn fra forholdsvis velstillede Hjem og ikke for den Ungdom fra ubemidlede Husmands- og Arbejderhjem, som det dog ikke mindst var Meningen at hjælpe i Gang.

Inger Gautier Schmit: Naar Resultatet af Valget den 22. Oktober blev en saa stor Sejr for Regeringen Stauning, er dette ved nærmere Overvejelse maaske ikke saa mærkeligt. Grunden er, synes jeg, den ganske naturlige, at der efterhaanden i store Kredse af Befolkningen, i et Flertal af Befolkningen, er blevet saadanne Forhold, at disse Kredse lukrerer, har deres absolutte økonomiske Fordel af Regeringens økonomiske Politik, ganske bortset fra den politiske Opfattelse, som de i øvrigt maatte have. Men da ikke alle jo kan have Fordelen af en vis Situation, saa er der til Gengæld andre, som i alt for høj Grad er med til at betale Omkostnin-